

[Karl Olsen.]

§ 42. Den højtærede minister understregede i sin fremsættelsestale, at han i sit forslag havde ønsket at fastholde den nugældende lovs princip: kommunalbestyrelsen som øverste lokale skolemyndighed med ret til indenfor lovgivningens rammer at træffe beslutninger om alle spørgsmål vedrørende skolevæsenets ordning, der har økonomiske følger for kommunen. Denne stærke fastholden af det lokale selvstyre, decentralisationen, der på enkelte punkter er blevet videre udbygget gennem det foreliggende lovforslag, kan mit parti helt give sin tilslutning, og jeg tror, den højtærede minister fra alle sider i dette høje ting vil få tilslutning til princippet. Men når vi kommer til udformningen af § 42 — afskedigelsesparagraffen — kan den stærke fastholden af det lokale selvstyre give anledning til, om ikke betænkeligheder så dog alvorlige overvejelser.

Med beghenhederne i Stige in mente må man alvorligt overveje, om det vil være helt rigtigt at afskære en centralmyndighed fra en indgrebsret. Mit parti konstaterer med tilfredshed, at § 42 er formet således, at den anklagende part, kommunalbestyrelsens repræsentant, glider ud af det udvalg, der skal tage stilling til anklagens berettigelse. Jeg kan helt slutte mig til det ærede medlem hr. Arnth Jensens betragtning i denne forbindelse. Adskillelse mellem en anklagende og en dømmende myndighed er jo et gammelt demokratisk krav. Vi hilser ligeledes med tilfredshed, at den trufne afgørelse bliver endelig.

Alt dette er såre godt, men tilbage bliver alligevel en følelse af, at man hermed ikke har garderet sig imod, at en sag af lignende karakter som Stige-sagen kan rejses og måske — jeg understreger: *måske* — føre til en beklagelig afgørelse i et udvalg, der overvejende er lokaltræget, amtspræget. Det ville have været en tragedie, om det var lykkedes de lokale myndigheder i Stige at få læreren fjernet. Det ville have været en personlig tragedie, men det ville også have været et slag mod hele tuberkulose-sagen her i landet, og det må hilses med glæde, at dette udslag af dels manglende forståelse og viden, dels fanatisme blev standset.

Mit parti ønsker, med Stige-sagen som foranledning, i udvalget grundigt undersøgt,

om § 42 i denne forbindelse giver tilstrækkelig sikkerhed, eller om der i slige tilfælde bør åbnes adgang til appel til undervisningsministeriet. Der kunne måske også tænkes andre veje. F. eks. kunne man, når det såkaldte misforhold er forårsaget af lærerens helbredstilstand, lade amtslægen tiltræde det udvalg, der skal tage stilling til, om vedkommende lærer skal afskediges eller ikke. Dette ville sikkert i lærerkredse og i befolkningen i det hele taget skabe større tryghed om et sådant udvalgs afgørelser.

Til allersidst blot dette: når en lærer overhovedet skal kunne afskediges ifølge en særlig paragraf, må det være, fordi han ikke magter stillingen, eller fordi han gennem sin undervisning bringer sig i klart modsætningsforhold til befolkningen, hvori han lever og arbejder. Hvis man kan enes om, at dette alene bør være afskedigelsesårsagen, må det efter min opfattelse også være muligt at nå frem til en præcisere formulering end den vage og ubestemte, man har i paragraffen, og som man har overtaget fra den tidligere lov: at han er kommet i et misforhold til sin stilling som lærer. Ordet misforhold er så udflydende og så vagt, at det, som vi har set det i Stige-sagen, kan give anledning til meget vide fortolkninger, som man overhovedet ikke tænkte på, da man i sin tid formede paragraffen.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget, og jeg kan på mit partis vegne tilsige en hurtig og velvillig behandling, men må samtidig gøre opmærksom på, at vi selvfølgelig ønsker de ting, jeg her har nævnt, drøftet i et udvalg.

Jørgen Jørgensen: Det lovforslag, som den højtærede undervisningsminister har fremsat, indeholder på en række områder forslag om betydningsfulde fremskridt, som det er mig en glæde at anbefale til vedtagelse.

Jeg anser det for meget tilfredsstillende, at spørgsmålet om præstens stilling, som har været meget omstridt gennem årene, nu har udsigt til at kunne blive løst i fuld enighed. Præsten skal ikke føre tilsyn i skolen, men efter forslaget har præsten adgang til at overvære kristendomsundervisningen. Det kan med sandhed siges, at den danske folkeskole har varetaget denne del af undervisningen på fuldt forsvarlig måde